

Številka: U-I-116/18-8

Datum: 1. 8. 2019

**ODKLONILNO LOČENO MNENJE SODNIKA MARKA ŠORLIJA
K SKLEPU ŠT. U-I-116/18 Z DNE 11. 7. 2019, KI SE MU
PRIDRUŽUJE SODNIK DDr. KLEMEN JAKLIČ**

Z odločbo št. U-I-32/15 z dne 8. novembra 2018 (Uradni list RS, št. 82/18) je večina sodnikov presodila, da izpodbijana ureditev dodelitve poslanskih mandatov v Zakonu o volitvah v Državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo in 23/17 – ZVDZ) zagotavlja odločilen vpliv volivcev na dodelitev mandatov kandidatom, ker o tem, kdo bo izvoljen, odločajo volivci in ne predlagatelj liste kandidatov. Izpodbijana ureditev naj zato ne bi bila v neskladju s petim odstavkom 80. člena Ustave.

Po oceni večine v tej zadevi pobudnik ne navaja razlogov, ki jih Ustavno sodišče ne bi upoštevalo že pri prejšnjem odločanju, niti ne odpira novih ustavnopravnih vprašanj.

S presojo večine v zadevi U-I-32/15 glede vprašanja odločilnega vpliva volivcev na dodelitev mandatov kandidatom, kot ga zahteva peti odstavek 80. člena Ustave, se nisem strinjal. Razloge za nestrinjanje sem takrat navedel v ločenem mnenju, nanje se sklicujem tudi v utemeljitev odklonilnega ločenega mnenja v tej zadevi. Lahko samo ponovim, da veljavna ureditev volilnega sistema ne upošteva ustavne zahteve o odločilnem vplivu volivca, nasprotno, politične stranke volivcu v njegovem okraju praktično vsilijo enega kandidata, namesto da bi imel možnost izbire med več kandidati iste stranke. Glas volivca gre primarno listi kandidatov.

Pravne ureditve personalizacije v proporcionalnih volilnih sistemih v drugih, primerljivih državah (npr. Avstrija, Belgija, Finska, Irska, Nizozemska, Danska) zagotavljajo dejanski in odločilen vpliv volivca, saj mu v različnih kombinacijah ne dajejo le pravice izbire kandidatov na posamezni listi, ampak nekateri sistemi volivcu omogočajo vpliv tudi pri določanju kandidatov na listi in s tem posredno tudi na končno dodelitev mandatov. Moderni volilni sistemi, za razliko od slovenskega, volivcem zagotavljajo odločilen vpliv na

izid volitev, hkrati oziroma zaradi tega nudijo tudi več spodbude za volilno udeležbo in tako zagotavljajo demokratičnost oblasti.

Marko Šorli
Sodnik

DDr. Klemen Jaklič
Sodnik